

2022-02-02

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS 2021/943

Motion – Preventivt arbete för narkotika- och vapenfria skolor

Motion den 20 september 2021 av Esa Örmä (SD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

Kommunfullmäktige noterar redovisningen av det arbete som redan pågår och förklarar med detta motionen färdigbehandlad.

Sammanfattning av ärendet

Motionären föreslår att kommunen ska intensifiera sitt arbete mot droger och vapen i skolan. En beprövad, förebyggande, metod uppges vara att söka igenom skolan med specialutbildade hundar som hittar och markerar både narkotika och vapen.

Motionären förslår därför:

- **att** kommunen förhandlar fram ett ramavtal med seriösa hundsökföretag som kan avropas av rektorer
- **att** kommunen rekommenderar alla rektorer att avropa avtalet och söka skolan vid minsta misstanke av problem.

Det pågår ett drogförebyggande och trygghetsfrämjande arbete på Nackas kommunala skolor. I detta arbete används redan idag narkotikahundar vid misstanke om brott samt i drogförebyggande syfte. Rektorer och pedagoger är fullt medvetna om den problematik som finns kring narkotika och vikten att arbeta trygghetsfrämjande. Vid misstanke om brott tillkallas polisen och deras narkotikahundar. Inom barn- och elevhälsan lyfts frågorna kontinuerligt med elever samt pedagoger i arbetet med ANDT (alkohol, narkotika, droger, tobak). Valfärd skola genomför också olika trygghetsfrämjande insatser.

Utifrån det arbete och samarbete som redan pågår kring användning av narkotikahundar och trygghetsfrämjande insatser samt de olika behov som finns på skolorna och de olika situationer som kan uppstå, bedöms det saknas skäl att närmare reglera användning av privata företag för genomsök med hundar specialiserade på narkotika och vapen. Valfärd skola har för avsikt att fortsätta sitt drog- och trygghetsförebyggande arbete på alla skolor.

Förslagen i motionen

Motionären från Sverigedemokraterna föreslår att kommunen ska intensifiera sitt arbete mot droger och vapen i skolan och uppger sammanfattningsvis följande. En beprövad, förebyggande, metod uppges vara att söka igenom skolan med specialutbildade hundar som hittar och markerar både narkotika och vapen. Fördelen med att anlita privata företag för den första avskräckande sökningen uppger motionären är att dessa företag har resurser och är flexibla att jobba med.

Motionären förslår därför:

- **att** kommunen förhandlar fram ett ramavtal med seriösa hundsökföretag som kan avropas av rektorer
- **att** kommunen rekommenderar alla rektorer att avropa avtalet och söka skolan vid minsta misstanke av problem.

Utredning och bedömning

En fråga som under en längre tid varit aktuell är om och hur skolan kan använda specialutbildade narkotikahundar som ett komplement i det förebyggande arbetet. Valfärd skola har tidigare utrett förutsättningarna och behovet i samband med motionen ”Narkotikahundar i skolor och på fritidsgårdar” (KFKS 2019/253) och i samband med den nu aktuella motionen har en ny undersökning genomförts som också innefattar hundsökning som kan markera både narkotika och vapen. Synpunkter har också inhämtats från Nacka kommuns säkerhetsfunktion inom Ledningsstaben.

Syftet med sökning med narkotikahund i skolmiljön är att öka risken för upptäckt och att elever därigenom väljer att inte förvara narkotika på skolan. Vetskapen om att narkotikahundar kan förekomma kan antas förmå elever att avstå från att förvara narkotika i skolans lokaler och därmed fylla en brottsförebyggande funktion. Detsamma gäller om hunden även är utbildad för sök av vapen.

Vanligen används narkotikahund *vid misstanke om brott*. Polisens insats måste ofta i dessa situationer föregås av ett beslut om husrannsakan. Detta har varit möjligt redan tidigare. Oklarheten har gällt sökning med narkotikahund *i förebyggande syfte*. Rättsläget är klarlagt sedan Polismyndigheten i januari 2016 genom ett utlåtande utfärdat riktlinjer för narkotikasök med hund i skolmiljö. Detta ger skolan möjlighet att använda narkotikahundar i förebyggande syfte.

Polisens insats med narkotikahund ska betraktas som brottsförebyggande verksamhet som grundas på den allmänna samarbetskyldigheten som anges i förvaltningslagen och polislagen. För en brottsförebyggande insats med narkotikahund krävs att skolan har upprättat en drogpolicy eller ordningsregler där det tydligt framgår att narkotikahund kan komma att användas för sökning i skolans lokaler. Elever och föräldrar ska känna till att narkotikahund kan förekomma.

En förutsättning är också att genomförandet av sökningen sker under tider där elever inte vistas i skolan. Ytterligare en förutsättning är att sökning med narkotikahund i brottsförebyggande syfte måste ske på skolledningens initiativ och inte grundas på misstanke om brott. Om narkotika påträffas under sökningen övergår den brottsförebyggande verksamheten i brottsutredande verksamhet.

Användning av narkotikahund i skolmiljö förekommer vid enstaka tillfällen inom Nackas kommunala skolor, dock har inte hund specialutbildad för just sökning av vapen använts. Vid de sökningar som genomförts har det inte hänt att narkotikahunden markerat, det vill säga indikerat, att det finns narkotika. Vanligast gällande narkotikahund är att rektor hör av sig till polisen som kommer ut med en hund efter skoltid. Det har också hänt att skolor anlitar privata aktörer för sökning med narkotikahund. Detta är fullt möjligt men förutsättningarna skiljer sig jämfört med samarbetet med polisen. Vid samarbete med en privat aktör behöver ett särskilt avtal upprättas som reglerar villkoren för samarbetet och följer riktlinjerna i polisens utlåtande. I händelse av att en narkotikahund markerar för narkotika ska polis tillkallas och ingripa efter beslut om husrannsakan.

En skillnad är också att polisens hundar är utbildade på riktiga preparat medan privata hundar är utbildade på så kallade pseudopreparat. Det kan därför finnas en viss skillnad i kvaliteten i hundarnas sökning, där privata aktörer hävdar att skillnaden är obetydlig medan polis- och tullmyndigheter anser att den kan vara tillräckligt stor för att göra skillnad.

Det pågår ett drogförebyggande arbete idag på Nackas kommunala grund- och gymnasieskolor. Det förekommer också användning av narkotikahund vid misstanke om brott samt i drogförebyggande syfte. Rektorer och pedagoger är fullt medvetna om den problematik som finns kring narkotika. Vid misstanke om brott tillkallas polisen och deras narkotikahundar. Inom barn och elevhälsan lyfts frågorna kring ANDT kontinuerligt med elever samt pedagoger som en del av ett omfattande förebyggande arbete. Det genomförs centrala satsningar inom Valfärd skola på trygghetsfrämjande insatser som även omfattar övningar kring krishantering inkl. hot om våld. Valfärd skola kommer fortsätta satsningar på trygghetsfrämjande insatser. Elevers upplevda trygghet följs också upp i det systematiska kvalitetsarbetet och utvecklingsområden identifieras.

Utifrån det arbete och samarbete som redan finns kring användning av narkotikahundar och trygghetsfrämjande insatser samt de olika behov som finns på skolorna och de olika situationer som kan uppstå bedömer Valfärd skola att det saknas skäl att närmare reglera användning av privata företag för genomsök med hundar specialiserade på narkotika och vapen. Valfärd skola har för avsikt att fortsätta sitt drogförebyggande och trygghetsfrämjande arbete på alla skolor. Mot bakgrund av ovanstående föreslår därför Valfärd skola att kommunfullmäktige förklarar motionen färdigbehandlad med en notering om redovisningen av det arbete som redan pågår.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innebär inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Valfärd skola arbetar redan idag drogförebyggande för att elever inte ska använda droger och trygghetsfrämjande. Inom barn- och elevhälsan lyfts frågorna kontinuerligt med elever och pedagoger samt genom arbetet med ANDT.

Handlingar i ärendet

Bilaga 1. Motion - Preventivt arbete för narkotika- och vapenfria skolor

Helena Ekwall
Tf. Produktionsdirektör
Valfärd skola

Jonatan Lannemar
Utbildningsstrateg
Valfärd skola